

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים

ל' ניסן תשע"ו
08/05/2016
סימוכין: 16204158

תכנית אחריות אזורת לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה

ותכנית אחריות ארצית לחטיבה העליונה

האגף למחוננים ומצטיינים מטפח את תלמידי החמישון העליון במערכת החינוך ורואה בבוגרי התכניות הייחודיות כמי שעתיד להוביל את החברה בישראל בהיבטים של חברה, סביבה, תרבות ומדע. חזון האגף מדבר על בוגרים שהינם בעלי מחויבות חברתית, רמה גבוהה של מוסריות ואנושיות ויכולת תרומה לחברה ולסביבה. אי לכך, מקדם האגף תכניות ופעולות אשר מרחיבות את מעגלי השייכות וההשפעה של התלמידים המחוננים והמצטיינים ומאפשרות לפתח בהם ערכים של אחריות אזרחית וסביבתית, מיומנויות הנהגה והובלת שינוי.

תכנית **אחריות אזורת** הינה תכנית בה חברו יחד האגף למחוננים ולמצטיינים ותנועת "אחריות לישראל 2048". התכנית פועלת זה שלוש שנים בכל הארץ במגוון מסגרות האגף - כיתות מחוננים, מרכזי מחוננים, תכנית אמירים וכיתות נחשון. במסגרת התכנית התלמידים עוסקים בסוגיות ערכיות- הטוב המשותף, ממלכתיות, מגזר ציבורי ואחריות ציבורית- תוך שילוב מתודת ה-PBL ויישום הנלמד בפרויקט שנתי/ארוך טווח בשיתוף העירייה/המועצה האזורית/המקומית.

תכנית **אחריות ארצית** לחטיבות העליונות, תהווה המשך לתכנית אחריות אזורת ובה - בנוסף לערכים המשולבים ולמתודת ה-PBL יתמודדו המשתתפים עם סוגיות ברמה ארצית/לאומית יחד עם משרדי ממשלה, חברות ממשלתיות וועדות כנסת. חלק מהפעולות הלימודיות בנושאים הלאומיים יעשו דרך כנסי חשיבה יצירתית ופיתוח יזמות המכוונת לנושאים חברתיים/לאומיים.

מטרת התכנית

עידוד תלמידים מחוננים ומצטיינים למעורבות בחיי החברה ובמדינה, להיכרות עם המגזר הציבורי וחשיבותו וזאת מתוך תפיסה של אחריות ציבורית, שייכות ממלכתית וניצול יכולותיהם וכשרונם למען הסביבה והחברה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים

תנועת אחריות לישראל 2048 הינה תנועה השמה לה ליעד להטמיע ולטפח את מושגי הממלכתיות והאחריות-האישית והציבורית. במסגרת זו מבקשת התנועה להקנות ולבסס את הרצון לשליחות ציבורית בקרב בני הנוער, חניכי המכינות הקדם צבאיות, שנות השירות והסטודנטים. זאת, תוך פתיחת נתיב לבוגרי התנועה, מכל מגזרי החברה הישראלית, להצטרפות לשירות הציבורי על מנת להפכו למכנה משותף לאומי אשר יבטא מוסריות, ערכיות, יעילות, אמון ושוויון.

התנועה חברה לעשייתו של האגף ולחזון שרואה באוכלוסיית התלמידים המחוננים והמצטיינים אליטה משרתת – תלמידים הלוקחים אחריות ופועלים מתוך שייכות ומחויבות לחברה אליה משתייכים.

קהל היעד :

אחריות אזרית: תלמידי חטיבת ביניים וחיבה עליונה

- במרכזים למחוננים ולמצטיינים
- בכיתות מחוננים
- בתכנית "אמירים" -¹ בקורסים הנמצאים בשלב העמקה ו/או חקר מכוון תוצר
- בכיתות נחשון

אחריות ארצית: תלמידי חטיבה עליונה (כיתות י' – יא') בכיתות המחוננים ובכיתות נחשון.

היקף התכנית

- 60 שעות שנתיות (שעתיים אקדמיות בשבוע).
- 2-4 ימים מרוכזים בהם מבקרים התלמידים ברשות המקומית ונפגשים עם בעלי תפקידים.
- בתכנית "אחריות ארצית" יתואמו גם ימי שיא / כנסי עיון בהם ישולבו תכנים לפיתוח חשיבה יצירתית ויזמית סביב הבעיות המטופלות.

¹ תכנית "אמירים" ותכנית אחריות אזרית יותאמו וישולבו בקורסים הנמצאים בשלב העמקה ו/או חקר מכוון תוצר, ולא בקורס בשלב חשיפה

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים

תיאור התכנית

התכנית תכלול ארבעה רבדים:

- א. חשיפה והעמקה במושגי ה"טוב המשותף", הממלכתיות, האחריות הציבורית והמגזר הציבורי.
- ב. טיפוח מיומנויות בין אישיות המקדמות את תפיסת האחריות האישית והחברתית של התלמידים.
- ג. שימוש במתודולוגיית PBL ככלי עבודה המשמש זרז לשיח האחריות הציבורית.
- ד. חשיפת התלמידים לבעיות אמיתיות במגזר הציבורי במקום מגוריהם והתמודדות עמן תוך העמקת ההבנה הערכית והמעשית באשר לחשיבות המגזר הציבורי ופעילותו לאזרחי המדינה.

הכשרה וליווי²

- א. המורים המלמדים בתכנית **מחויבים** לקחת חלק במפגשי השתלמות לאורך השנה, סך של 30 שעות המוכרות לאופק חדש ולעוז לתמורה. לא ניתן להשתתף בתכנית ללא ביצוע ההשתלמות
ההשתלמות כוללת:

- מפגש ארצי בתחילת השנה (הכשרה ראשונית בתחום התוכן ובהיבט הערכי).
- השתלמות בפסג"ה – בשלושה מוקדים ארציים ללימוד פדגוגית ה-PBL - (מיפוי בעיות, מיקוד בבעיה, תהליכי הובלה לפתרון הבעיה ויישום בשטח).

- ב. התכנית כוללת ליווי שוטף של המורים והמנהלים לאורך השנה ברמת מדריך ארצי מטעם האגף, מנחה מלווה המומחה בפדגוגית ה-PBL ובליווי מר ירון יעקובס – מייסד תנועת "אחריות לישראל 2048" שיעבוד ברמת התכנים הערכיים והקשרים מול הרשויות המקומיות, משרדי ממשלה, ועדות כנסת וחברות ממשלתיות.

- ג. הקורס מלווה באתר "moodle" במטרה לתת במה לשיתוף והתייעצות של המורים והתלמידים.

² ייתכנו שינויים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
האגף לתלמידים מחוננים ומצטיינים

אירועי שיא

במהלך התכנית ייערכו:

- אירוע מסכם בעירייה בו יוצגו במעמד חגיגי תוצרי התלמידים לראש הרשות
- כנסי חשיבה יצירתית בנושאים לאומיים / ארציים (מועדים ימסרו בתחילת השנה)
- כנס מסכם של כלל משתתפי התכנית בה יציג כל מרכז את תוצריו.

הצטרפות לתכנית דורשת אישור מנהל ביה"ס והתחייבותו לתנאי התכנית

ובכלל זה להשתלמויות הצוות המוביל.

ליצירת קשר ולתיאום פגישה בנוגע להפעלת התכנית בשנה"ל תשע"ז

יש לפנות לאפרת חן עד לתאריך 8.7.16

efrathe@education.gov.il

בברכה ובהצלחה,

ירון יעקובס
מייסד תנועת
אחריות לישראל 2048

אפרת חן
רכזת התכנית
מדריכה ארצית באגף

העתקים:

- מר מנחם נדלר – מנהל האגף למחוננים ומצטיינים
- גב' מאירה אבידר – מפקחת ארצית לתכניות מצטיינים
- גב' פנינה זלצר – מפקחת ארצית למחוננים